No. 2327 Zaterdag 11 Augustus 1928. 45ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Kracht der eenheid.

Het is thans 50 jaar geleden, dat het bekende volkspetitionnement tegen de schoolwet van minister Kappeyne bij Koning Willem III werd ingediend.

Het gold de vrijheid van de confessioneele school.

De wet van minister Van Rappard had die vrijheid gebracht in 1857. Voortaan behoefde er geen verzoek meer gedaan te worden om bijzondere scholen op te richten. Subsidie zouden echter slechts de bijzondere *neutrale*, niet de bijzondere *confessioneele* scholen kunnen genieten.

Want volgens art. 3 der wet moesten de gesubsidieerde scholen toegankelijk zijn voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienstige gezindheid, terwijl de onderwijzer zich streng te onthouden had van „iets te leeren, te doen of toe te laten, wat strijdig was met den eerbied, verschuldigd aan de godsdienstige begrippen van andersdenkenden."

De Katholieken konden dus op eigen kosten een bijzondere confessioneele school oprichten, terwijl daarnaast de staat met alle kracht de zoogenaamd neutrale staatsschool ging organizeeren.

Onder de leuze dat men het schoolonderwijs wilde dienstbaar aan de „opleiding tot alle christelijke en maatschappelijke deugden", trachtte men het neutraliteitsprinciep voor 't volk aanlokkelijk te maken.

Het werk der loge was hier al te duidelijk, schrijft baron van Wijnbergen.

Maar Neerland's Bisschoppen waakten, en begrijpend dat door het neutraliteitssysteem ten slotte alle positief geloof aan het volk zou ontnomen worden, traden zij in het krijt.

Het Mandement der Bisschoppen van 1868 werd voor de Katholieken de leiddraad.

„De Kerk wil,"- zoo heet het in gemeld mandement, „dat de jeugd in de wetenschappen onderwezen worde, maar zij wil tevens, dat dit onderwijs in alle opzichten katholiek en godsdienstig zij. . . .

Zij verwerpt niet alleen alle ongodsdienstig, maar ook alle godsdienstloos, onzijdig onderwijs, waarbij de godsdienst is uitgesloten. Het eerste verfoeit zij als verderfelijk; het andere keurt zij af, als minstens onvoldoende en gebrekkig; het eerste mag nimmer, het andere slechts bij gebrek aan beter worden aangewend."

Onder den invloed van dit mandement werd de drang van de Katholieken naar godsdienstig onderwijs steeds sterker. Ten koste van de zwaarste geldelijke offers, verrezen allerwege Katholieke scholen, waarvoor de staat geen cent bijdroeg, terwijl bovendien de Katholieken nog hadden bij te dragen voor de staatsschool, waarvan zij niet gediend waren. Prachtig is hierin de opofferingszin van Neerland's Katholieken in 't licht getreden.

Den liberalen was echter deze opbloei van het bijzonder onderwijs een doorn in het oog. De vrijheid, in 1857 geschonken, om op eigen kosten bijzondere scholen op te richten, moest nog geknot worden.

Aan de bijzondere school, die toch reeds een zoo zwaren strijd te voeren had, en onder zulke ontzettend zware lasten gebukt ging, zou een nog scherper concurrentie worden aangedaan. De loge had blijkbaar den dood gezworen aan de confessioneele school. De wet van minister Kappeyne zou den doodsteek aan de confessioneele school trachten toe te brengen. Het beginsel der wet van 1857 werd gehandhaafd; eenerzijds werd echter de bijzondere school aan zulke verzwarende bepalingen onderworpen, en anderzijds werd de openbare school zoo in de hoogte gedreven, dat concurrentie vrijwel onmogelijk was. Bij volkspetitionnement, dat door meer dan 200.000 Katholieke mannen onderteekend was, wendden de Katholieken zich tot den Koning om aan het door de Staten-Generaal aangenomen ontwerp zijn sanctie te onthouden.

Jhr. Mr. C. J. C. H. van Nispen tot Sevenaer was de tolk der Katholieken bij uitnemendheid.

Hij bestreedt èn de beginselen der wet, èn hunne uitwerking. Alles was echter te vergeefs.

Echter, door het fel optreden der liberalen eenerzijds, wier toeleg met den dag duidelijker werd, en door de glasheldere uiteenzetting van den plicht der Katholieken op schoolgebied in het Mandement der Bisschoppen, werden de oogen der Katholieken meer en meer geopend. Met alle kracht werd er van toen af gestreden voor de werkelijk vrije school. Tien jaren zou het echter nog duren, alvorens de Katholieken, samen met de anti-revolutionnairen de meerderheid bevochten in het Parlement, en het christelijk Kabinet Mackay een wijziging der Lager-Onderwijswet tot stand bracht, waarbij, zij het nog slechts in bescheiden mate, subsidie werd toegekend ook aan de bijzondere confessioneele school. De groote beteekenis dezer wet was gelegen in de principieele erkenning, dat ook voortaan het confessioneel onderwijs aanspraak zou kunnen maken op bijdragen uit de Rijkskas. De rechtsgelijkheid was in beginsel erkend. Met vereende kracht heeft men gewerkt aan de verdere uitwerking en uitvoering van het beginsel. Toch zou het nog jaren duren voor er van „Pacificatie" of werkelijke rechtsgelijkheid sprake kon zijn. Geleidelijk ging men verder, hoewel steeds onder tegenstribbeling der linkerzijde. Maar het rechtvaardigheidsgevoel, dat aan het reeds aanvaarde beginsel ten grondslag lag, brak zich steeds meer en meer baan. De kracht der eenheid, steunend op de rechtvaardigheid, zou en moest ten slotte triomfeeren. En als eindelijk na jarenlange strijd, — een strijd sterk door de eenheid, — de Pacificatie onder minister Cort van de Linden tot stand kwam, waarbij de finantieele gelijkstelling van Bijzonder met Openbaar Onderwijs volkomen erkend werd, dan is dit aan niets anders te danken, dan aan de eenheid waarmede Katholieken en geloovige Protestanten zij aan zij voor de vrijheid en het gelijk recht van het confessioneel onderwijs gestreden hebben.

Dat is de kracht der eenheid.

INGEZONDEN.

Curaçao, 26 Juli 1928

Aan den Heer Jan Paul
Alhier

Geachte Heer:

Wetende dat U veel belang stelt in een verbeterde oeververbinding onzer haven, neem ik de vrijheid U het volgende aan de hand te geven voor een mogelijke oplossing van deze hoofdbrekende kwestie.

Ik vind namelijk ergens opgegeven dat de „pont transbordeur" te Marseille, in 1905 gebouwd werd volgens de plannen van den ingenieur Arnodin, gelijk die van Nantes, Rouen en Rochefort.

Zij bestaat uit een soort schuitje, dat aan een ijzeren brugval (tablier) hangt, die 51 Meter hoog is en 240 Meter lang.

De torens zijn 74 Meter hoog. Het schuitje steekt de havenkom over, op eenige meters afstand van het water en in twee minuten tijds. Voor het overzetten betaalde men in 1910 vijf centimes, hetgeen ik hier eventjes aanstip, omdat daaruit de volgtrekking kan gemaakt worden, dat die transbordeur niet zoo ontzaglijk veel geld zal gekost hebben.

Voor het overzetten in die haven gebruikt men ook kleine stoombootjes, „bateaux-mouches" genaamd; verder ook schuiten of booten (barques). Voor de eerstgenoemden was het veergeld, voor den oorlog, 5 centimes en voor de anderen 40 centimes voor een persoon en 15 centimes voor elken persoon meer.

Bovengenoemde transbordeur is, gelijk die van Rouen, zonder twijfel, alleen voor personen bestemd, doch ik zou dat hangende schuitje, voor onze haven, indien het kan, vervangen willen zien door een grootere, *drijvende* boot, waarop tevens plaats zou kunnen zijn voor automobielen, vrachtwagens, enz. dus type ferryboot.

Het idee is bij mij opgekomen, omdat onder mogelijkheden, die voor het doel in aanmerking schijnen te komen, ook een transbordeur voorkomt. Het vervoer van voertuigen en dieren zou dan aan een ferryboot moeten worden toevertrouwd, indien het Bestuur den gunste van een transbordeur type Marseille of Rouen mocht besluiten. Zou dan mijn vorig plan van zulk een boot, varende tusschen twee kettingen of staalkabels, wel een hersenschim wezen? Gevaren, moeilijkheden? Gevaar kan bijna overal bestaan en moeilijkheden kunnen weggeruimd worden.

Hopende dat U in deze aanstippingen en suggesties het een of ander van belang of nut voor het beoogde doel zal kunnen vinden, teeken ik

Uw dienstw. dien.
J.

Rev. Pater K. A. Kuypers, O. P.

Met genoegen voldoe ik aan 't vereerend verzoek van de redactie, om eenige reminiscenties op te halen uit 't leven van m'n confrater en vriend, Pater Ambrosius Kuypers, den Jubilaris, die a.s. Woensdag 15 Aug., z'n zilvren priesterfeest viert.

Onze wiegen hebben allebei in Rotterdam gestaan, wat al 'n soort van aanknoopingspunt is, schoon *ik* al „A is een aapje" kon spellen, en m'n mede-bewaarschool-collega's al menig blauw oog had geslagen, toen *hij* nog door z'n baker volgens regels der toenmalige hygiëne werd ingespeld, en in z'n donzen nestje lag te dotzuigen.

't Gerucht liep toen, dat ie 'n wolk van 'n kind was, wat wel degelijk waar geweest moet zijn, gezien de latere voorspoedige schitterende ontpoppingsresultaten.

'n Jaar of 5 nà die gebeurtenissen, hem voor 't eerst in levenden lijve gezien.

't Was in de schaduw van de pieuse H. Sacramentskapel in de Rotterdamsche Eendrachtsstraat.

Zei m'n toen nog jong moedertje, waarop ik als kind al zoo trotsch was: zie je dien kleinen jongen daar, Janneman?

Ja, Moes.

Nu, daar moet je nu altijd erg vriendelijk en goed voor zijn, want toen ie nog 'n heel kleine baby was, zijn z'n lieve Ouders, die ik heel goed gekend heb, allebei naar den hemel gegaan.

Dat maakte op mij 'n reuze-impressie, 'k vond 't interessant, schoon ik me in zoo iets tragisch, „geen vader en geen moeder meer", nog niet goed kon indenken.

Toen had de eerste kennismaking plaats: dag Karel, dag Jan! met hoogroode verlegen jongensgezichten, die elkaar tersluiks van top tot teen begluurden.

Toen ging ie als broekje van 'n jaar of 7, naar 't pensionaat St. Louis te Oudenbosch, en als ik 'm zoo nu en dan in z'n vacantie tegen 't lijf liep was ik altijd alleramicaalst en blij 'm te zien, ... totdat ie op 'n regenachtige achtermiddag me thuis tot voorbeeld werd gesteld.

Zoo ongeveer: Je moest je schamen, Janneman, die kleine Karel zit altijd in de kerk zoo eerbiedig te bidden, en niet zoo te draaien en te woelen als jij, en wat 'n net jongeheertje is ie, heelemaal niet zoo'n robbedoes met afgezakte kousen en vuile inkthanden als jij, je kan gerust aan dat aardige kereltje 'n voorbeeld nemen.

Van dàt historisch moment af, kon ik 'm niet meer zien, en ik heb 'm, geloof ik, gehaat met diep-gewortelden jongenshaat.

Tòt ik in 1897 naar Curaçao vertrok.

Toen was dat net jongeheertje van weleer, 'n piepjong Dominicaantje, die luisterde naar den naam van frater Ambrosius.

Bij mijn wegrijden door de Huissensche kloosterlaan, op weg naar 't zonneland, schreeuwde ie me nog toe met z'n toen al wonder-forsche stem. Goeie reis! Adieu! Adieu!

Neen, tot ziens, Karel-Ambroos, want je komt toch ook?

Ja zeker, ik kom ook.

En hij kwam.

Den 27 Aug. 1904 spoelde ie op Curaçao aan.

't Was frappant, hoe fluks ie in de voetangelige geheimnissen van 't papiementsch was doorgedrongen, je hebt van die koppen, die even gemakkelijk 'n taal onder de knie krijgen als 'n biefstukje met gebakken aardappelen verorberen.

Preeken, populair-preeken was z'n fort.

En in die afgeloopen 25 jaren heeft ie gepreekt met élan en succes en weergaloos enthousiasme in 't Papiementsch, Hollandsch, Spaansch, Engelsch, Fransch, en als er nog meer talen gesproken werden op onze West-Indische eilanden, dan had ie in die taal ook gepreekt, dat verzeker ik u.

Wat enorm veel goed, hij indertijd op Otrabanda gedaan heeft met z'n jongenscongregatie, energiek geassisteerd door „der Prachtkerl" fr. Richardus, staat met gulden letters geschreven in 't grootboek op 't privékantoor der jubelvol hemelsche vreugdehallen.

Maar niet alleen op de kansel, als gevierde redenaar, maar ook als auteur heeft onze zilveren jubilaar z'n sporen verdiend.

In „Amigoe", maar vooral in „La Cruz" en in de laatste jaren in „La Union" verschenen talrijke artikelen van z'n hand, onderteekend A. K., en duidelijk valt daarin de practische-populaire conferencier te kennen, die heelmaal geen blad voor z'n mond nam, en immer practisch-smakelijk 't volk niet alleen z'n feilen toonde, maar tevens ook onfeilbare middelen ter genezing aangaf.

Z'n serie artikelen over „Honor i Birtud", Eer en Deugd, zijn 't meest ingeslagen, zoo zelfs dat ze later in brochure-vorm werden uitgegeven.

Jammer, o, zoo reuze-jammer, dat in de laatste jaren z'n vaardige pen rust in roestige rust, want in 't puntje van z'n pen schuilt nog steeds 'n niet te onderschatten latente ten goede fascineerende kracht, die, wie weet hoevelen nog zou kunnen strekken tot heil voor tijd en eeuwigheid.

Laten we hopen met groote hoop, dat de jubilaar na 't luwen van 't laaiend feestgedruisch, weer met 'n reuze-dosis brio aan 't copie-maken zal slaan.

En nu iets buitenissigs aangestipt, wat je bij zoo'n talentvol man heelemaal niet verwachten zou.

Weet u, waarvan onze geachte feesteling niet de minste notie, waarvan ie zelfs 'n niet te overkomen aversie heeft?

Van paarden, de edelste creaturen, nà den mensch, op God's lieve aardbodem.

Laat ie 'n schitterend filosoof, theoloog, psycholoog etc. etc, zijn, als hippoloog slaat ie 'n allertreurigst figuur, van die edele kunst weet ie nu heelemaal niets niemandal.

Als pastoor van San Willibrordo heeft ie minstens driemaal op 't randje van de eeuwigheid gezweefd in 'n karretje achter 'n woest hollenden klepper, die met z'n ooren in den nek, en 't bit tusschen de tanden met 'n 60 K. M. - vaartje er van door ging.

Sedert dien maakt 'n in de verte rustig grazend paard 'm al zenuwachtig; en 'k weet zelfs heel intiem-zeker, dat ie toen ie op z'n rondreis in de U. S. 'n snorkende oproep las voor cowboys, er geen oogenblik aan gedacht heeft om er op in te gaan.

Eigenlijk is 't 'n lacune in z'n opvoeding geweest, dat ie in z'n dandyjaren geen rijles genomen heeft in de Rotterdamsche Binnenwegsche manege, want wat zou 't geen treffend cachet drukken op geheel de feestviering, als ie Woensdag a. s. z'n glorieuse intocht deed te Scherpenheuvel op 'n cabrioleerenden vuurhengst?

Maar dat doet ie niet, let 'r maar op, in 'n doodgewoon onaesthetisch auto'tje, en nog geen eens achter 't wiel, zoemt ie de binnenplaats op, en dat vind ik jammer.

Waarde feesteling, 'k heb, zooals je weet, 'n heele rits broertjes dood aan speechen.

Beschouw daarom deez' uit 't hart gewelde regelen als 'n speech, afgestoken XV Aug. 1928, 5.13 P. M, nà de vermicelli-soep met balletjes.

Moge je nog werken, stug werken, met daad, woord en pen voor de ons zoo dierbre Curaçaosche missie, tot in lengte van dagen, beloved by God and men.

Karel, kerel, daar ga je!

JAN PAUL.

Geachte Heer Redacteur.

Ik vertrouw, dat U nog een plaatsje in de „Amigoe" kunt inruimen voor het volgende. Bij voorbaat, hartelijk dank!

'k Woon noodgedwongen aan de Arubastraat, Overzijde. Uitzicht-prachtig! Hiermede is ook alles gezegd.

De straat(?) leent zich uitstekend tot behendigheidsproefveld van een acrobaat, terwijl het vuil slechts bij een regenbui afvoer vindt, daar de reinigers haar maagdelijk ontzien.

's Menschenzenuwen worden tot het uiterste gespannen door schetterende „dames", die zich in proza en poëzie uit afgunst het gemoed ontlasten, terwijl huilende, jankende en blaffende honden, waarvan de meesten zonder voorgeschreven penning, tot laat in den nacht, den rustzoekende het slapen onmogelijk maken. Een wedijver in fonograafdeunen zorgt verder voor de noodige afwisseling in de levenssleur. Voor echter genoemd program zich mocht uitbreiden, had ik 'n vriendelijk verzoek aan de ter zake bevoegde macht om n. l. bij eventueele vergunning tot *draaiorgeldans* op dagen, gevolgd door een werkdag, een tijdsduur te bepalen, zegge twee uur 's morgens b. v., maar niet van zes 's avonds tot vier uur 's morgens, waarbij dan nog van de openbare straat een verzamelplaats voor kijklustigen en rustende dansers wordt gemaakt, die hunne op- en aanmerkingen juist niet fluisterend of in salontaal ten beste geven. Wel kan dit rumoer door rondgaande politie stop gezet worden, om eventueel bij dezer verwijdering weer dubbel ingehaald te worden.

Men kan van het goede ook wel eens te veel krijgen, vooral als de vrouw den volgenden morgen met haar hulpe de dagtaak moet beginnen en man en kinderen voor het dagelijksch broodje uit moeten. Ik misgun geen mensch een pretje. Maar alles op zijn tijd en met mate, zoodat nietmaandaghouders niet suffend en gapend op karwei komen.

C. J. K.

Openbare verkooping.

Op Maandag den 13n Augustus d. j. zullen ten overstaan van ondergeteekende in het Kransgebouw (Overzijde—Curaçaostraat) in het openbaar worden verkocht de zaken uitmakende den inboedel van den Heer H. J. Vooren (meubels, piano, glas-en aardewerk servlezen, enz.)

Kijkdag: Zaterdag 11n dezer van 9—12 en van 3—6 in het Kransgebouw.

De verkooping en toewijzing zullen te 9 uur pes morgens aanvangen.

Curaçao 9 Augustus 1928.

H. J. BEAUJON,

wn. notaris.

BERICHTEN

Priesterfeesten.

Woensdag 15 Augustus a. s. zijn er drie Priesterfeesten. De Zeereerw. Pater STEPHANUS VAN DE PAVERT, Pastoor van Montaña, zal zijn 40 jarig Priesterfeest, en de Zeereerw. Paters BERTRANDUS KRUGERS, Pastoor van Sta Rosa, en AMBROSIUS KUYPERS, Rector van Scherpenheuvel, zullen hun Zilveren Priesterfeest vieren.

Zoowel te Scherpenheuvel als in beide genoemde parochies worden toebereidselen gemaakt, om deze feesten zoo plechtig en luisterrijk mogelijk te herdenken.

Waar reden te over voor is. Als er één jubilé verdient door het Katholieke volk herdacht te worden, dan is 't een priesterjubilé omdat door het Katholieke volk de priester steeds beschouwd wordt als zijn grootste en edelste weldoener.

Pastoor ST. VAN DE PAVERT, weinigen die zooals hij het volk kennen en beminnen, - die het goede in het volk weten te achterhalen, waardeeren en ontwikkelen, maar ook niet blind zijn voor zijn fouten en gebreken. Hij heeft zich bewogen in alle klassen der maatschappij, heeft de nooden en behoeften van het volk gevoeld en aanschouwd. En gedachtig het woord van zijn Goddelijken Meester: „Ik heb medelijden met de schare" heeft hij zich van 't eerste oogenblik aan 't werk gezet, en is met steeds onvermoeide lust en energie blijven arbeiden om de geestelijke en maatschappelijke nooden van het volk te lenigen. Tot op den dag van heden is zijn Apostolische energie nog onverzwakt. Hij is de ware Apostel, die zich geheel gegeven heeft voor het volk. Jarenlang heeft zij zich gewijd aan de vorming der Curaçaosche jongelingschap. Maar weinig namen die door ontelbaar velen nog steeds met zooveel eerbied genoemd worden, als de zijne. Hij is de grondlegger geweest van de thans zoo bloeiende „Cooperatieve Vereeniging en Nijverheid." En naast zijn uitgebreiden, veelzijdigen Apostolischen arbeid, zijn er prachtwerken als het St. Elisabeths-Gasthuis, de Kerken van Oranjestad en Noord op Aruba, enz. die getuigen van zijn groote talenten als architect. Als redenaar, die als geen ander het instrument der volkstaal te bespelen weet en de innigste vezelen der volksziel weet te doen trillen, is hij nog steeds onovertroffen. Pastoor VAN DE PAVERT is nog steeds een pracht- en krachtfiguur in onze Missie. God spare zijn kostbaar leven nog in lengte van dagen.

Pastoor KRUGERS, die Curaçao en het Curaçaosche volk zoo liefheeft, dat toen hij wegens geknakte gezondheid repatrieeren moest, en iedereen de hoop om hem hier nog eens terug te zien, had opgegeven, hij zoodra hij zich niet hersteld gevoelde, of hij wederom vroeg om naar zijn geliefde missie te mogen te mogen terugkeeren. In verschillende parochies is hij werkzaam geweest, steeds overal weldoende rondgaand. En om geen tijd voor apostolische werkzaamheid te laten verloren gaan, wist hij de oogenblikken die hem van zijn parochieelen arbeid overbleven, te benutten door zijn zoo gewaardeerde bijdragen voor de Katholieke pers. Weinig is 't misschien maar bekend, maar veel en nuttig heeft hij gearbeid om de Katholieke pers hij het Katholieke volk te propageeren. En diep overtuigd dat de huidige sociale en economische ontwikkeling van het volk maar klatergoud, als ze niet gedragen wordt door een diepe godsdienstige overtuiging en een echt christelijk leven, heeft hij evenals de eerste jubilaar, P. v. d. Pavert, niet voor de moeite teruggeschrikt om een „Eucharistische Bond" voor mannen en jongelingen in zijn parochie op te richten.

Derde jubilaar is Pater KUYPERS, door zijn vriend en confrater „Jan Paul" elders in dit blad zoo treffend geteekend. Eigenlijk valt er maar weinig bij te voegen. De groote liefde van zijn priesterlijk hart is steeds op een heel bijzondere wijze uitgegaan naar de jeugd. Hij is medegrondlegger geweest van de jeugd-organisatie, de liefde voor de jeugd dreef hem om ze bijeen te brengen in club en congregatie; diezelfde liefde dreef hem om de pen op te vatten en in echt populairen toon de groote en heilige beginselen eener christelijke opvoeding aan het volk in de pers te verkondigen. Het is zijn lust en zijn leven steeds geweest voor de Katholieke jongelingen het woord te voeren. Dan eerst gevoelde hij zich heelemaal in zijn element.

Wij bieden onze oprechte gelukwenschen aan de drie Priesters-jubilarissen, en spreken de hoop uit dat de Goede God hun zoo schoonen en nobelen arbeid overvloedig moge zegenen, nog in lengte van dagen.

Vaarwel.

Morgen vertrekt de Hoogeerw. Pater M. LUYCKX per S. S. „Caracas" naar Portorico, alwaar Z. H. E. tot Vicaris benoemd is.

Gedurende zijn achtjarig verblijf alhier, heeft Pater Luyckx zich vele vrienden verworven. Hij was algemeen gerespecteerd, en zijn heengaan wordt door velen, door de Paters niet het minst, betreurd. Wij wenschen Z. H. E. van harte een goede reis en Gods besten zegen in zijn nieuwen werkkring te Portorico.

Dividend C. P. I. M. en C. S. M.

Op de binnenkort te houden aandeelhoudersvergaderingen van de Curaçaosche Petroleum Industrie Mij., en de Curaçaosche Scheepvaart Mij., zal worden voorgesteld over het boekjaar 1927 een dividend uit te keeren van resp. 14 en 6%, tegenover 12 en 4% het jaar te voren. Aan inkomstenbelasting zal hierover een totaal van f. 112.000 aan het Gouvernement alhier betaald worden.

Koloniale Raad.

Zitting op Dinsdag, den 14n. Augustus 1928, des avonds te 8 uur.

Te behandelen onderwerpen:

1. Ingekomen stukken.
2. Ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van den 6n. October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao en het K. B. van den 23n. Augustus 1922 No. 46 (P. B. 1922 No. 53).

Willemstad, den 10n. Augustus 1928.

De Griffier van den Raad,
BOOMGAART.

Advertentie.

De Procureur-Generaal
Hoofd van Politie in Curaçao.

A. brengt in herinnering dat hij op grond van het gestelde in art. 78 der Algemeene Politiekeur 1917 ten allen tijde bevoegd is het rijbewijs, als in dat artikel bedoeld, in te trekken van hem, die meer dan eens in de laatste twaalf maanden wegens overtredingen van een der bepalingen van genoemde Keur betreffende het rijden van motorrijtuigen onherroepelijk is veroordeeld of gevaar voor anderen heeft doen ontstaan.

B. brengt ter algemeene kennis dat hij zich door het groot aantal gepleegde verkeersovertredingen genoodzaakt ziet van bedoelde bevoegdheid het noodige gebruik te maken.

Willemstad 18 Augustus 1928.

De Procureur-Generaal

2—1 *M. VAN DIJK.*

Koloniale Raad - Zitting Woensdag 8 Augustus.

Ingekomen was een missive van den Gouverneur ter mededeeling dat Z. E. aan Hare Majesteit de Koningin met ingang van 1 Sept. a.s. ontslag gevraagd heeft.

De Ondervoorzitter, die bij afwezigheid van den Voorzitter de Vergadering presideerde, zeide, overtuigd te zijn in aller naam te spreken, wanneer hij Z. E. en Mevr. Brantjes een goede reis en behouden aankomst in het Vaderland toewenscht.

Verder een missive van den Gouverneur om den Raad te bedanken voor een toegezonden afschrift van de rede, gehouden door den heer C. N. Winkel.

Een van de N. I. Gas Mij ontvangen verslag over 1927 werd der griffie gedeponeerd ter inzage van de leden.

De ingediende ontwerp-keur betreffende het varen met motorbooten en het vervoeren van personen in de haven werd naar de afdeelingen verwezen. Het ontwerp tot wijziging van de verordening op de artsenijmengkunst zooals bij Nota van wijzigingen gewijzigd, werd zonder hoofdelijke stemming of gedachtenwisseling aangenomen.

Daarna werd door den Heer S. M. S. Maduro het volgende gezegd:

„Mijnheer de Voorzitter:

Ik wensch van deze gelegenheid gebruik te maken om het Bestuur beleefd in overweging te geven het wel daarheen te willen leiden, dat er door het Departement van Koloniën een oorlogsbodem hier worde gestationeerd, minstens voor zoolang ons politiecorps, hoe uitstekend geschoold en georganiseerd ook, niet geheel en al voltallig is.

Vooral met het oog op het voorgevallene op Aruba en den politieken toestand van de ons omringende republieken acht ik het bepaald wenschelijk.

Zoowel Curaçao als Aruba worden overstroomd door duizenden vreemde arbeiders, wier aantal dagelijks toeneemt.

De belangen toch van de Curacaosche Petroleum Industrie Maatschappij en andere olie-Mijen, van de Mijnmaatschappij, van de verdere ondernemingen, waarmee millioenen en millioenen zijn gemoeid, om van den handel en het klein bedrijf niet te spreken, dienen te allen tijde beschermd te worden, zoowel hier als op Aruba; en ook voor het gemakkelijk verplaatsen van militaire macht van het eene naar het andere eiland, en eventueel machtsvertoon, acht ik de aanwezigheid hier van een oorlogschip niet alleen wenschelijk, maar zelfs dringend noodzakelijk."

Dit voorstel, dat door twee leden werd ondersteund, werd na eenige gedachtenwisseling zonder hoofdelijke stemming aangenomen. Besloten werd ook den Gouverneur te verzoeken telegraphisch het verzoek over te brengen.

Onder de Streep!

Met groote vreugde las ik het laatste gedeelte van de „Cur. Ditjes en Datjes" van den geachten Schrijver Jan Paul in de Amigoe van Zaterdag j. l.

Jan Paul is een van de weinigen die nu eens het Feestprogramma voor 31 Aug. a.s. goedvindt, en in 't kort uitgedrukt zegt Jan Paul: „'t Is schitterend," en op ons, leden van de Feestcommissie, wordt de loftrompet gestoken.

Daar ik de gave niet bezit zooals Jan Paul om geestig te schrijven kan ik niets anders dan zeggen: „Jan Paul, voor die woorden onzen dank."

Om nu over de a. s. Feesten te schrijven is niet het doel van dit stuk, alleen wil ik trachten het programma voor de a. s. Feesten duidelijker te beschrijven.

Nu ik weer in de Feestcommissie verkozen ben, zijn er al direct van die veel wetende en beter wetende personen bij mij geweest met de volgende opmerking, die ieder jaar aan iedere Feestcommissie gegeven wordt: „weten jullie nu niets anders te geven, ieder jaar hetzelfde"; maar toen ik aan een van die betweters toevoegde: „Amigo mio, er is nog een plaatsje voor je vacant in deze commissie, komt ons s. v. p. met je geestigheden helpen", ja, toen was het... „dank je wel, hoor!" Dat zijn van die goede beste stuurlui aan wal. Maar daardoor laten wij ons niet storen en zullen den raad van Jan Paul volgen „wij houden den moed er maar in."

Maar om er den moed in te houden daarvoor hebben wij medewerking noodig en vooral van Dames en Heeren die een autocar bezitten,

Wat er te doen is zal ik thans trachten uitvoerig te vermelden, en ik hoop dat de toezeggingen bij onzen secretaris ruimschoots zullen binnen komen.

De behendigheidswedstrijd bestaat uit de volgende verrichtingen:

de autocar moet in een dubbel vierkant dat door lijnen afgesloten is, achteruit rijden zonder de lijnen aan te raken, en dit vierkant achteruit verlaten, en hard achteruit rijdende naar een bepaald punt rijden, om hier op de kortst mogelijken afstand te stoppen, dan weer steeds achteruit rijden in een afgesloten vierkant van 6½M. grootte, omdraaien en ook dit weer achteruitgaande verlaten. Na het verlaten van dit vierkant in een op den grond afgebakende W rijden, ook weer zorg dragende de aangegeven lijnen niet te raken. Na het verlaten van deze W tusschen 12 ledige flesschen rijden zonder er een om te rijden.

Dit alles moet in den kortst mogelijken tijd geschieden met de minste strafpunten. Hiervoor worden 3 prijzen beschikbaar gesteld.

Vervolgens vangen aan de behendigheidswedstrijden voor paren, welke uit de volgende verrichtingen bestaan: het ringsteken door de dames.

Iedere dame krijgt een stokje in haar handen en de autocar rijdt zoodanig langs de opgehangen ringen dat die door de dame met het stokje weggenomen wordt; natuurlijk moet dit in den kortst mogelijken tijd geschieden; bij het einde van den 12en ring staat een tafeltje met glazen water, de dame stapt uit, neemt een glas water, stapt in de auto en deze rijdt nu zoo vlug mogelijk naar het punt van uitgang, onderwijl moet de dame het glas water buiten de auto houden en hieruit zoo weinig mogelijk verliezen, bij het uitgangspunt het glas afleveren. Hier ontvangt de dame 12 ballen.

Deze ballen moeten door de dame in 4 hoog opgestelde manden geworpen worden, terwijl de auto hard voortrijdt. Zij die de meeste ballen in deze vier manden in den kortsten tijd geworpen heeft is winnares.

Voor deze gecombineerde wedstrijd voor paren worden ook weer drie prijzen beschikbaar gesteld.

Hiermede is het programma voor de morgenuren bezet van 10 tot 12 uur v/m op het Wilhelminaplein.

De auto-optocht van 2 tot 4 uur is in het Programma duidelijk genoeg omschreven, dus behoef ik hier niet in bijzonderheden te treden.

Vervolgens de eindwedstrijd voor het voetballen. De Commissie heeft in Holland 22 medailles besteld, te weten 11 verguld zilveren en 11 bronzen medailles, beiden iets grooter dan een guldenstuk, en beiden het symbool van voetballen.

Zij zijn dus beter dan die 11 afgesleepen vergulde tien stuiverstukjes die andere jaren beschikbaar waren, en zullen een blijvende herinnering zijn voor die 22 spelers.

's Avonds is er WEER Bioscoop op het Brionplein, gevolgd door een groot schitterend vuurwerk.

Het programma van het vuurwerk is ook in ons bezit en dat belooft een schitterend slot te zijn van onze Feesten.

Volgens mijne bescheiden meening is dus het programma zoo slecht nog niet; maar om het goed te doen slagen hebben wij de medewerking noodig van autocar-bezitters. Zonder hunne gewaardeerde medewerking kunnen wij niets doen. Zijn er geen deelnemers, welnu dan is er NIETS te doen. Zijn er vele, welnu dan heeft het Publiek daar genot van en de Commissie heeft de voldoening zijne moeite beloond te zien.

Geef U dus s.v.p. zoo spoedig mogelijk op aan den Heer C. Boskaljon, Dept. van Openbare Werken!!!

Ten slotte hebben wij de kinderen van de arme-scholen in de stad en in de buitendistricten niet vergeten. Aan ieder kind wordt een zakje bonbons uitgereikt.

Zoo ook de Liefdezusters en verpleegden van Monte Christo en 't Leprozen-gesticht zullen door ons op dien grooten feestdag niet vergeten werden.

Hiertoe zijn wij in staat gesteld door de vrijgevigheid van de C. P. I. M., C. S. M., en tal van andere Firma's hier in de stad.

Aan U allen, milde gevers, namens die kinderen en de Eerwaarde Zusters, onze hartelijken dank.

Dat 31 Augustus een ware feesdag moge zijn met een driewerf hoera op onze geliefde Vorstin, is de wensch van

G. 't Sas,
Voorzitter Feestcommissie, 1928.

Revolutie in Venezuela.

Volgens de loopende geruchten zou de revolutie die men in Venezuela op touw gezet heeft, totaal mislukt zijn. De toestand schijnt er echter nog niet geheel rustig te zijn.

Ook te Maracaibo schijnen er onlusten te hebben plaats gehad.

Verleden week Vrijdag arriveerde op Aruba een Venezolaansch schip, komende van Coro, met 11 vluchtelingen aan boord, waaronder twee kopstukken der revolutionnaire partij. Naar wij vernemen waren zij geheel ongewapend, een ervan had slechts een revolver, die hij terstond op eisch van de politie uitleverde. Blijkbaar zijn zij in alle haast moeten vluchten. Op Aruba werden zij geinterneerd, terwijl de Gezaghebber bij het Bestuur van Curaçao om inlichtingen vroeg, wat er mee te doen. Daar ze te Curaçao beter bewaakt kunnen worden, dan op Aruba, werd de Gezaghebber verzocht ze maar naar Curaçao door te zenden. De Gezaghebber echter, geen voldoende gewapende macht ter zijner beschikking hebbend om de vluchtelingen naar Curaçao te vervoeren, verzocht gewapende politie te zenden om ze te komen halen. Onmiddelijk was de C. P. I. M. bereid een schip ter beschikking van het Bestuur te stellen en Zondagavond l.l. vertrok het S.S. „Samson" naar Aruba. Aan boord bevonden zich Luitenant Berger en 15 politie-militairen. In den nacht kwam men op Aruba aan, en werden de vluchtelingen onmiddelijk aan boord gebracht, hetgeen zonder de minste moeite geschiedde. Van eenige wanordelijkheid of eenig verzet, die volgens geruchten zouden hebben plaats gehad, is geen sprake geweest. Daar de „Samson" onder Venezolaansche vlag vaart en een groot deel der bemanning uit Venezolanen bestaat, verkeerden de gemelde vluchtelingen natuurlijkerwijs in de meening, dat zij onmiddelijk naar Venezuela zouden worden teruggebracht. Maandagmiddag omstreeks 3 uur, echter kwam de „Samson" hierjaan, en ging om elke betooging te voorkomen, door naar het Schottegat, waar de 11 Venezolanen in de politieboot overgenomen werden. Bij het Waterfort werden zij aan land gezet, en onmiddelijk in het fort geinterneerd, zonder dat zij gelegenheid hadden met iemand communicatie te hebben.

Alles geschiedde in de meest volmaakte orde. Met het oog op mogelijk wanordelijkheden van den kant der honderden Venezolaansche arbeiders op Aruba, bleef Luitenant Berger met een paar politieagenten daar achter.

Tot Dinsdagmorgen was echter alles rustig. Later op den dag vreesde men er echter voor ongeregeldheden vooral ook doordat er bij de Lago een staking was uitgebroken om loonsverhooging; waarom te Curaçao versterking der politiemacht gevraagd werd. Dinsdagavond vertrokken van hier per S. S. „Midas" 10 man naar Aruba. Ook zijn er enkele mitrailleusen meegegaan. Door machtsvertoon hoopte men de menigte te intimideeren; hetgeen blijkbaar gelukt is, daar alles er rustiger is. Ten einde ook op Curaçao alle ongeregeldheden van den kant van het groot aantal Venezolaansche arbeiders te voorkomen, zijn ook hier bijzondere maatregelen genomen, zoowel in de stad als op de Isla, die gehandhaafd zullen blijven, zoolang zulks noodig is.

Een groot aantal Venezolaansche arbeiders van de Isla zijn in staking gegaan, di echter zeer pacifiek was, en alleen ten doel had om van het Bestuur alhier te verkrijgen, dat de vluchtelingen niet zouden uitgeleverd worden. Hiertoe begaf zich Donderdagmorgen een twintigtal naar de stad, en werden drie der leiders bij Z. E. den Gouverneur toegelaten. Donderdagmiddag bevond zich een groot aantal op het Gouvernementsplein ter verkrijging van inwilliging van hetzelfde verzoek. Naar wij vernemen zullen de negen Venezolaansche burgers per eerste scheepsgelegenheid van hier verwijderd worden, terwijl de 2 hoofden nog worden vastgehouden. Wanordelijkheden kwamen er niet voor.

Gelukkig dat we thans een politiekorps bezitten, dat den toestand weet te beheerschen en den burgers een gevoel van veiligeid weet in te boesemen. Maar toch zal het zaak zijn om het korps zoo spoedig mogelijk op de vereischte sterkte te brengen. Want al is het de Regeering van Venezuela thans wellicht gelukt de revolutie den kop in te drukken, niemand weet hoe de toestand zich aldaar ontwikkelen zal. En niet alleen om de onmiddelijke nabijheid, maar ook vooral om de duizenden Venezolaansche arbeiders, zoowel hier als op Aruba, zullen wij noodzakelijkerwijze den weeromstuit van hetgeen daar te vreezen staat ondervinden.

Laat men den toestand goed onder de oogen zien, en haast maken, opdat tot volkomen veiligheid der burgers, de militaire politie zich kan ontplooien, zooals het behoort.

Bovendien moge de Regeering in het Moederland begrijpen, hoe noodzakelijk het is dat er thans een oorlogsschip op Curaçao gestationeerd is, al zou het dan maar een torpedojager zijn. Het zou de ingezetenen alhier een groot gevoel van veiligheid geven.

Vroeger toen de toestand veel rustiger en financieel veel minder gunstig was, werd het al iets van zelfsprekend beschouwd.

En nu zoowel Curaçao als Aruba van duizenden vreemdelingen overstroomd is, vreemdelingen die lang niet allen tot de beste en rustigste soort behooren, zou men ons in den steek laten. Als er ooit een oorlogsschip noodig was, dan is het nu. In zijn V. V. op de Curaçaosche Begrooting voor 1929 heeft de Kol. Raad reeds een lans er voor gebroken. De Raad achtte om vele redenen de aanwezigheid van een Nederlandschen oorlogsboden in de Curaçaosche wateren zeer gewenscht. In zijn Openingsrede verklaarde de Gouverneur dat er bij de Regeering op aangedrongen is de bezoeken van Nederlandsche oorlogsbodems veelvuldig te doen plaats hebben, en zoo mogelijk zelfs een schip hier te stationeeren.

Mogen wij spoedig het resultaat van deze bemoeiingen zien.

In een vlaag van waanzin.

Zaterdagavond begaven Antonio Katita en echtgenoote, wonende te Dominguito, zich ter ruste, met het voornemen naar de vroegmis te gaan in de Kerk van Janwe. Maar 's morgens bij het ontwaken voelde de vrouw dat de man haar bij de keel greep en een zware snede in den hals toebracht. Blijkbaar heeft zij zich willen verweren en het mes uit de hand van haar man rukken, daar al haar vingers aan de binnenzijde doorgesneden waren. Na zijn vrouw aldus te hebben toegetakeld, sneed de man zijn eigen strot door.

De man was al sinds geruimen tijd niet wel bij het hoofd. Meestentijds zat hij versufd te kijken. Daar hij echter onder behandeling van den dokter was, en men eenige beterschap meende te bespeuren, heeft men hem niet naar het krankzinnigen-gesticht willen overbrengen.

Blijkbaar heeft hij in een vlaag van waanzin gehandeld. Nadat beide gewonden door dr. H. verbonden waren, heeft men ze naar het St. Elisabeths-hospitaal overgebracht, waar de wonden door dr. Boogaart gehecht werden.

Bij aankomst in het Hospitaal was de toestand van beide slachtoffers, vooral ook door bloedverlies zoo, dat de Rector ze het H. Oliesel moest toedienen. Op 't oogenblik zijn beiden aan de beterhand.

Goede reis.

Maandag zal Dr. VAN EXEL per S.S. „Prins Frederik Hendrik" naar Suriname terugkeeren.

Dr. Exel komt daar in vaste Gouvernementsbetrekking. De benedendistricten zullen dr. van Exel zeer missen, niet alleen om zijn bekwaamheid als dokter, maar ook om zijn goedheid en menschlievendheid. Hij was er, ofschoon slechts enkele maanden aldaar werkzaam, algemeen gezien. Bij het reeds bestaand te kort aan doktoren in de stad, zal het moeilijk zijn om de plaats aan te vullen.

Wij wenschen dr. van Exel van harte een voorspoedige reis. Het ga hem wel in zijn geboorteland.

De erfpacht der C. P. I. M. aan de Caracasbaai.

In de N. R. Crt. van 3 Juli l.l. Maileditie p. 17-18. heeft de bekende particuliere correspondent voor Curaçao, het nogmaals over de kwestie-Caracasbaai. Het artikel schijnt vooral ten doel te hebben enkele uitlatingen van Minister Koningsberger in zijn antwoord aan den heer de Gijselaar in de Eerste Kamer, welke uitlatingen wel wat al te goedkoop en nuchter waren, recht te zetten.

Nieuwe gezichtspunten worden in gemeld artikel niet naar voren gebracht. Het is een herhaling en laten wij zeggen, een aandikking en scherpere accentueering van het reeds vroeger geschrevene. Op de verklaring van den Minister, dat de bestaande quarantaine-inrichting maar een heel bescheiden inrichting is „waarvan de verplaatsing niet heel veel onkosten zal veroorzaken." hebben ook wij reeds gereageerd, ongeveer in denzelfden geest als schrijver.

Dat het Bestuur zich bij het verleenen van gemelde erfpacht volkomen rekenschap heeft gegeven van de verstrekkende gevolgen die deze daad in de toekomst hebben kon, wordt door velen, en met recht, betwijfeld, zonder dat men het nog met schrijver heelemaal behoeft eens te zijn, dat „de zaak in een onderonsje beklonken" is, en dat „zelfs de gebruikelijke officieele adviezen niet ingewonnen" werden.

Want wij weten wel zeker, dat alvorens de zaak haar beslag kreeg, de twee voornaamste autoriteiten in deze, n.l. de Directeur van Openbare Werken en de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst gehoord zijn, — dat de zaak maar niet zoo in een twee drie is afgehandeld, doch dat het overleg weken geduurd heeft. En dat men eerst, nadat door beide genoemde autoriteiten de voorwaarden waren vastgesteld, tot het in erfpacht geven van het domein in kwestie is overgegaan.

Of het in een zoo belangrijke en een zoo verstrekkende gevolgen hebbende kwestie niet raadzaam zou geweest zijn ook den Raad van Bestuur te hooren, vooral in het belang van de verantwoordelijkheid van den Gouverneur zelf, is een andere vraag, waarop door de meesten wel bevestigend zal geantwoord worden. Hierop doelt waarschijnlijk schrijver, als hij zegt dat zelfs de gebruikelijke officieele adviezen niet zijn ingewonnen, wat dan in zóóver waar is, dat de Raad van Bestuur, het grondwettig officieel college van advies, blijkbaar niet gehoord is.

DE HEER EN MEVROUW

Mr. M. van Dijk-
van Cattenburch

geven hierbij kennis van de geboorte van hun zoon

Marinus.

Willemstad, Curaçao, Augustus 1928.

Eenige en algemeene kennisgeving

Het groen-wit-roode Noordpool-avontuur.

De Romeinsche correspondent van „Het Centrum" schrijft d.d. 11 Juli 't volgende:

(H. K.) In dezen titel is geen spot, geen zucht tot afbreken, geen belachelijkmakerij. Integendeel! Deze enkele regelen zullen heel wat meer lof bevatten voor Nobile's moedig en straf streven, dan de ontelbare kolommen, die de wereldpers sinds half April en vooral na den noodlottigen 25 Mei aan hem wijdde. Het is maar zoo een overzicht naar aanleiding van zekere geruchten, die *dit* tegen zich hebben: dat ze, helaas, op een stevigen bodem schijnen te staan.

Ik ben niet de eerste, die ze signaleer. Ook in Holland spreekt men, wanneer deze brief verschijnt, er al enkele dagen over.

Nobile zal, wanneer hij uit de poolstreken in Rome terugkeert, voor den Krijgsraad worden gedaagd om zich te verantwoorden over..... Ja, wáár over? Zoo ver zijn we nog niet, dat dit al beslist werd.

Men versta mij goed. Dat hij ooit voor een rechtbank zal verschijnen, is niet zeker. Dat hij in elk geval van een straf van jaren en jaren verschoond blijft, staat vrijwel vast. Maar dit alles neemt de kern van de kwestie niet weg. Wanneer het bij geruchten blijft, omdat de regeering den strijd tegen het volks-enthousiasme niet aandurft, is de kroon toch van zijn hoofd gerukt. Wanneer hij ten slotte wegens gebrek aan bewijs wordt vrijgesproken of de zaak met een disciplinaire berisping afloopt, rust op hem de moreele straf die voor een man, een kerel als Nobile, zwaarder wegen moet dan de kerker en het bagno des woords.

In den zwarten heilstaat lukt alles en gaat alles goed. Wat met gewone middelen onbereikbaar is, zwicht zeker voor het geld. De rest wordt niet beproefd, verdraaid of dood gezwegen. Schamele daden worden aangevuld met groote woorden.

De Pinedo deed niets dan zeer goed gestelde telegrammen verzenden. En hij werd beroemd. Nobile werkte zonder telegrammen, had — o, onbeschaamdheid! — den moed om geen fascist te zijn. En hem wacht de krijgsraad, omdat zijn werk, zijn ontzaglijke werk, niet met het grootst mogelijke succes werd bekroond.

Zeker, er *zijn* fouten. Hij had de kwaliteit van de door hem gebouwde luchtschepen — een kwaliteit waar overigens geen mensch aan twijfelt — kunnen demonstreeren zonder zijn wanhopig streven naar iets, waarvoor een Italiaan nu eenmaal niet op de eerste plaats in aanmerking komt. Zijn pogen is eenigszins gelijk aan dat van één, die een Eskimo tot koffieplanter probeert op te leiden; en nog andere punten in de geschiedenis van de „Italia" kenmerken hem als een Streber! Ook kwam *hij* niet het allereerst in aanmerking, om in Lundborg's Fokker plaats te nemen; dat hij misschien dacht aan zijn jonge vrouw, aan zijn negenjarig dochtertje Maria, is geen excuus; en zijn bewering dat hij noodig was bij de reddingspogingen, evenmin.

Maar dit vindt geen plaats in de actie van beschuldiging. Hij wordt aangeklaagd van iets anders. Hem wordt ten laste gelegd dat hij — zooals dat in de fascistische terminologie heet — een *denigratore de la patria*, een afbreker, een zwartmaker van het vaderland is.

In Italië — ik zeide het boven al — gaat alles goed. Het volk moest onderst-boven rollen van verbazing over zich-zelven, en de groote buitenwereld moet tandenknarsen van nijd, — dat je den welstand van je buurman met behagen kan aanzien, is voor de fascistische mentaliteit onaannemelijk — over zooveel succes.

Mussolini heeft dit nieuwe tijdperk ingeluid met zijn revolutie. Gabriele d'Annunzio gaf en geeft er luister aan met zijn capriolen op allerlei gebied. De Bernardi, Del Prete en Ferrarin zetten de zaak voort met veel te zwaar ver-lire-de records. En nu treedt Nobile als spelbreker op. Zijn absoluut falen, dat door de reclame die er — niet door zijn toedoen! — achter zat, een daverend fiasco werd, doet Italië een figuur slaan als modder: voor zich-zelve en voor de heele wereld! Dàt is de acte van beschuldiging, die met verwijzing naar art. zooveel en zooveel, wel in een gekleed jasje, maar niet in haar ware gedaante verschijnen kan.

Toen zijn luchtschip Milaan verliet, moest er natuurlijk een auto-race georganiseerd worden om de zaak op te vroolijken. Toen hij in Stolp landde, werd de averij geheim gehouden en alleen maar verkondigd, dat de *ali italiane*, de Italiaansche vleugelen een nieuwen triomf hadden behaald.

Toen men de pool naderde, kwam het wanhopige voorstel, om boven de pool te stoppen, het luchtschip te verlaten, de Italiaanschen vlag te planten en *Giovinezza* — het fascistenlied, — te zingen; de aan boord zijnde alpenjagers moesten met de noodige proviand worden achtergelaten en dan te voet naar Spitsbergen terugkeeren: het zou zoo een goede oefening zijn! Nobile, die deze vertooning kordaat weigerde uit te voeren, gaf daardoor blijk altijd nog beter de gevaren der ijsgebieden te kennen dan zijn stuurlui, die ook hier aan wal stonden. Toen het eerste nieuws over de ramp uit den aether gevangen werd, deed men de zaak voorkomen als van bijna geen beteekenis. Uit het te Huizen opgevangen telegram, dat dagelijks aan duidelijkheid wint, blijkt, dat Nobile den dood van Pomella niet verzweeg, de regeering deed dit tot voor enkele dagen wel. De eerste hulp-expeditie die werd uitgerust, had geen andere taak dan een Italiaansche vlag naar Kaap Leigh Smit te brengen; men sprak er van om ook een gramofoon uit te werpen met één enkele plaat: het fascistenlied *Giovinezza*....

Enz. Van het begin tot het einde speelde men het gewone spelletje, smeet men wat met geleende miljoentjes en de eenige ernst ging uit van Nobile.

Nu is er de alles overheerschende ernst van de ramp. De Italianen zitten aan den kant en de groote buitenwereld trekt op de redding uit, of er geen Italië bestaat. Men kan, ondanks alle pogingen, de geleidelijk komende zekerheid niet terug dringen, dat de schipbreukelingen, met uitzondering van een heel klein kansje voor de groep-Viglieri, verloren zijn. Wel is waar geeft men propaganda-plaatjes uit, waarop de eensgezinde reddingspogingen worden uitgebeeld als de onweerstaanbare aantrekkingskracht van het fascisme. — Rusland vliegt er ook op af! — maar we staan voor één van die momenten waarop groote woorden slap en futloos klinken; en.... dat de regeering een zondebok heeft, op wien ze alles kan afwentelen, een bakje water, waarin ze haar handen ten aanschouwe van het volk wasschen kan.

Nu hooren we, dat Mussolini van begin af aan weigerde de onderneming toe te staan, maar dat hij ten slotte zwichtte voor het aandringen van Nobile, die alle verantwoordelijkheid voor zich nam.

Nu is Nobile niet meer midden in den nacht vertrokken, omdat hij een hekel heeft aan journalisten en persfotografen, maar om het niet op te laten vallen, dat geen enkele autoriteit hem uitgeleide wilde doen.

O, die afschuwelijke Nobile is de schuld van alles en de regeering was als steeds alleen bedacht op het heil der natie!

Weliswaar was zijn plotseling vertrek een kostbare afleiding, na de aanslagen op den koning en den duce, maar dat zijn we nu eenmaal al lang vergeten.

De veronderstelling is niet te gewaagd, dat wij staan aan den vooravond van een schreeuwend onrecht..."

Steeds bitterder wordt intusschen de stemming in de Noorsche landen tegen het roekeloos opgezette fascistische reclamestuk, zooals Nobile's Poolvaart genoemd wordt. Slechts in nationalistisch-verdwaasde hersens van een d'Annunzio, zoo heet het, kanhet opkomen een heldendicht te wijden aan den „kapitein van het ijs." Als er van heldendom moet gesproken worden, dan is het van die dapperen, die met vliegmachines hun leven wagen, om de gevolgen der Italiaansche lichtvaardigheid zoo goed mogelijk te repareeren; dan is het van den onverschrokken Amundsen, den explorator van twee Polen, die nu vermoedelijk is omgekomen in de witte woestenijen; van den Franschen vlieger, die zijn vliegmachine bestuurde; van den Rus, die ook al verdwenen is; van den Zweedsche kapitein Lundborg, die nu ook op de ijsschots ronddrijft, waarvan hij Nobile redde.

Iederen dag wordt ons een vervolg voorgezet van dit tragisch avontuur, de spanning blijft onverminderd voortduren.

Verjaardag van H. M. Koningin WILHELMINA op 31 Augustus a.s.

De Commissie tot regeling van de feestviering op den verjaardag van H. M. Koningin Wilhelmina op 31 Augustus a. s., welke wederom dit jaar door Z. E. den Gouverneur werd benoemd, heeft gemeend in tegenstelling met voorgaande jaren, voor dit jaar een ander programma te moeten voorstellen.

Immers is het de vorige jaren, gebleken, dat er zeer weinig deelneming bestond voor de gehouden volksspelen, welke bestonden uit mastklimmen, boegsprietloopen, zakloopen, enz.

Daarom heeft de Commissie voorgesteld het programma voor behendigheidswedstrijden te doen bestaan uit de navolgende afdeelingen:

1o. ringrijden voor paren;
2o. ballen werpen voor dames;
3o. behendigheidswedstrijden voor paren.

Voor elk van deze wedstrijden wordt een prijs uitgeloofd, bestaande uit een kunstvoorwerp.

Des namiddags van 2 tot 4 uur heeft de Commissie zich voorgesteld een optocht te doen houden van versierde luxe-auto's en trucks.

Hiervoor zijn 4 prijzen beschikbaar, bestaande uit kunstvoorwerpen en wel:

1o. voor de mooist versierde luxe-auto;
2o. voor de mooist versierde truck;
3o. voor de meest origineel versierde luxe-auto.
4o. voor de meest origineel versierde truck.

Zij, die aan deze wedstrijden en aan de optocht wenschen deel te nemen, gelieven zich met het oog op de voorbereiding, ten spoedigste op te geven bij den Heer C. F. BOSKALJON, Secretaris van de Commissie (Kantoor Openbare Werken.)

Namens de Commissie,

De Voorzitter,	De Secretaris,
G. A. T' SAS.	C. F. BOSKALJON.

3—3